

Bigarren maila	
2. Talde-lana eta erabakiak hartzeko estrategiak	Erabakiak hartzean aukerak ebaluatzeko eta problemak ebazteko oinarrizko trebetasunak.
	Problema ebaztean planteamendu desberdinak ezagutzeko eta onartzeko estrategiak, besteen ikuspegiak estrategia propio berri eta hobetuetan eraldatuz, eta prozesuan enpatia eta errespetua erakutsiz.
	Problema eta ataza teknologikoak talde heterogeneoetan eta mistoetan ebazteko talde-laneko teknikak eta estrategiak, hala nola ikasketa kooperatiboa eta lidergo banatua.
3. Inklusioa, errespetua eta aniztasuna	Komunikazio eraginkorra, entzute aktiboa, eta galderak egiteko edo, beharrezkoa denean, laguntza eskatzeko eta emateko moduak garatzeko trebetasunak.
	Teknologiak eta ingeniariak historian zehar zientziaren eta teknologiaren analisisian eta aurrerapenean izan duten eraginaren balorazioa.

EKONOMIA, EKINTZAILTZETA ETA ENPRESA JARDUERA

Gai ekonomikoek gero eta garrantzi handiagoa dute gizartearen esparru guztietan, eta modu zuzen-zuzenean eragiten digute, indibidualki eta kolektiboki. Hori dela eta, prestakuntza espezifiko bat behar da, Batxilergoko ikasleari ekonomia, ekintzailtza eta enpresa-jarduera egungo errealitatearen oinarrizko alderdi gisa ulertzeko behar diren gakoak emango dizkiona. Diziplina hau Batxilergoko curriculumean sartzeak egungo gizartearen ikuspegi zabalagoa eta zehatzagoa lortzea ahalbidetzen du, eta herritartasuna jarrera gogoetatsu eta kontzientearekin gauzatzen laguntzen du, errealitate ekonomiko soziala ulertzea erraztuz, besteak beste kontzeptu hauen analisiaren bidez: klima-aldaketa, langabezia, baliabideen agortzea, iraultza teknologikoa, negozio-eredu berriak, etab. Horrela, prestakuntza-etapa honetan, ikasleak hobeto jabetuko dira gaur egun ekonomian duten eginkizunaz, kontsumitzaile, aurreztaile, ekintzaile, zergadun eta ondasun eta zerbitzu publikoen erabiltzaile diren aldetik, baita etorkizunean errenta-sortzaile eta herritar libre gisa beteko duten egitekoaz ere.

Ekonomia, Ekintzailtza eta Enpresa Jarduera jakintzagaiaren hezkuntzahelburua bat dator Kontseiluarren 2018ko maiatzaren 22ko Gomendioarekin, etengabeko ikaskuntzarako funtsezko gaitasunei buruzkoarekin. Gomendio horretan jasotzen da pertsonen ekonomia eta aukera sozial eta ekonomikoak ulertu behar dituztela. Jakintzagaiaren abiapuntua da ikasleek funtsezko kompetentzia guztiak eskuratzea Lehen Hezkuntzan eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan, baina, bereziki, ekintzailtzarako kompetentzia, herritartasunerako kompetentzia, kompetentzia digitala eta kompetentzia pertsonala, soziala eta ikasten ikastekoa. Kompetentzia horiek osatu egiten dira elementu hauen ekarpenarekin: batetik, ekonomiaren eta enpresen funtzionamendua eta ekintzaileen profila ulertzea ahalbidetzen duten elementuak, eta, bestetik, gogoeta kritiko eta eraikitzailearekin eta egungo arazo eta erronkei diziplinarteko ikuspegi azarre egiteko irtenbideen proposamenarekin lotutako elementuak.

Modalitate orokorreko Batxilergoko lehen mailako Ekonomia, Ekintzailtza eta Enpresa Jarduera jakintzagaiak, diziplina anitzekoa denez, eskatzen du hainbat arlo osagarri ikasiz jakintzak eskuratzea eta garatzea. Arlo horien artean daude matematika, ingelesa, filosofia eta etika, informatika, etab. Era berean, ekonomiak jakintzagai horien berezko jakintzak hobeto bereganatzen eta ulertzen laguntzen du. Horregatik, ezinbestekoa da jakintzagai horietako irakasleekin eraginkortasunez koordinatzea, kompetentziak behar bezala eskuratzeko.

Jakintzagaiaren diseinuak indarrean dagoen legerian finkatutako helburuak hartzen ditu kontuan, eta lagundu egiten du «espíritu ekintzailea» finkatzen «sormen, malgutasun, ekimen, talde-lan, norberarenganako konfiantza eta zentzu kritikoko jarrerekin». Jakintzagaia antolatuta dago ikasleek kompetentzia espezifiko batzuk eskuratzearren inguruan. Kompetentzia horiek proposatzen dute ikasleek modu kritikoa eta gogoetatsuan analizatzea zientzia ekonomikoaren ekarpenak, baloratuz, diziplinarteko ikuspegi batetik, pertsonen eta erakundeek erabaki ekonomikoak hartzeari dagokionez duten portaera, eskasiaren arazotik eta haren ondorioetatik abiatuta. Kompetentzia horiek ikasleengandik eskatzen dute, halaber, identifikatu eta balora ditzatela ekintzaileek bereizgarri dituzten trebetasunak eta kompetentziak, behar

dituzten heinean horiek bere egin ditzaten; ezagutu eta uler ditzatela enpresa-estrategiak, horien bila-kaera analizatuz eta negozio-eredu berriak bereiziz; eta analiza ditzatela sortzen diren eraldaketa sozioekonomikoak, enpresa-jardueran berrikuntza eta iraultza digitala dakartenak.

Ebaluazio-irizpideen helburua da jakintzagaiaren konpetentzia espezifikoen lorpenmaila zehaztea, jakintzak zein neurritan barneratzen eta nola aplikatzen diren egiaztatzea, eta ikasleek beren garapen pertsonal eta akademikorako jarrera eta balio garrantzitsuak hartzen dituzten ondorioztatzen dute. Haien formulazioan, beraz, jakitea, egiten jakitea eta izaten jakitea aipatzen da argi eta garbi.

Konpetentzia espezifikoak eskuratzen laguntzen duten oinarrizko jakintzak hiru multzotan antolatzen dira. Lehenengoa alderdi ekonomikoei lotuta dago, eta,aldi berean, bi azpimultzo biltzen ditu, hurrenez hurren, eskasiaren arazoari eta arazo ekonomikoaren tratamenduari buruzkoak, baita ekonomiarekin eta horrek beste diziplina batzuekin dituen loturekin zerikusia duten gaiak buruzkoak ere. Multzo honek aukera ematen du errealitatearen analisia ikuspegi zabalago eta integratzaileago batetik egiteko. Jakintzen bigarren multzoa ekintzaitzarekin eta ekintzaileen ezagutzarekin lotzen da. Ekimena eta zentzu ekintzailea duten pertsonen ezaugarri diren trebetasunak eta konpetentziak ikasleei aurkezten saiatzen da. Etorkizunerako bidean ikasleak inspiratuko dituzten benetako erreferentzetatik ikusten dira pertsona horiek. Era berean, bide horretan topa ditzaketzen zailtasunen ikuspegi objektiboa eta errealista eman nahi du. Hirugarren eta azken multzoak enpresa-jardura du ardatz, eta enpresek gauzatzen dituzten estrategiak analizatzen ditu, baita negozio-eredu berriak ere, betiere kontuan hartuta iraultza teknologikoaren eta digitalaren ondorioz arlo horretan dauden berrikuntzak.

Gaiari ikuspegi teoriko-praktiko batetik heldu nahi zaio, jakintzak modu objektiboan aplikatuz enpresa-errealitateari buruzko kasuen analisisan eta ikerketetan. Enpresa-estrategiak ezagutzeak eta eztabaidatzeak, kasu erreal eta esanguratsuen azterketatik abiatuta, bidea emango du ikasleak norberaren eta besteen ezaugarriak sustatzearen garrantziaz jabetzeko eta ahalegin-, iraunkortasun- eta gainditze-jarrerak sustatzeko, eta elementu horietan ikaskuntzarako eta lorpenerako bidean balio individual nahiz kolektiborako ekarpen bat ikusten da.

KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK

1. Zientzia ekonomikoaren ekarpenak modu kritiko eta gogoetatsuan analizatzea, beste diziplina batzuekin duen erlazioa baloratuz, errealitatea ikuspegi integral batetik ulertzeko eta herritar arduratsu, autonomo eta konprometitu gisa jarduteko.

Gaur egungo errealitate ekonomikoa konplexua da, baita esparru horretan arazoei irtenbidea ematea eta erabakiak hartzea ere, aldagai askok esku hartzen baitute prozesu ekonomikoan. Horregatik, garrantzitsua da ikasleek, baliabide analogiko eta digitalen bidezko azterketa eta analisi gogoetatsuen bidez, gai izatea zientzia ekonomikoaren ezagutzak eta probabilitatekoak ez diren lege orokorrak ezartzeko dituzten zailtasunak beste diziplina batzuek eskaintzen dituzten ezagutzekin erlazionatzea, gizarte-zientzien esparrukoak nahiz beste esparru batzuetakoak izan. Konexio horrek munduaren ikuspegi osoagoa ematen du, eta aukera ematen du ingurune ekonomikoan eta sozialean gertatzen diren aldaketak hobeto ulertzeko eta arazo ekonomikoetarako irtenbide integralak proposatzeko, herritar arduratsu, autonomo eta konprometitu gisa.

Konpetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, STEM5, KD1, KP-SII1.2, KPSII5, HK1, EK1 eta EK2.

2. Erabaki ekonomikoak hartzeko portaera bai individuala, bai kolektiboa diziplinarteko ikuspegitik analizatzea, eskasiaren arazoa eta horren ondorioak ebaluatuz, arazo horren ondoriozko aldaketa ekonomikoak eta sozialak ulertzeko eta horren arabera jarduteko.

Eskasiaren eta horren ondorioen arazoa zientzia ekonomiko osoaren azpian dago, eta gizabanakoen eta gizartearen portaera baldintzatzen du arlo horretan erabakiak hartzeko garaian.

Ikasleek arazo horren ikuspegi integrala izatea lortzen badute, gai izango dira jarduteko eta erabaki zorrotzagoak hartzeko, erabaki horiek analisi global baten emaitza izango baitira, eta horretan kontuan hartu izango dituzte, aldagai ekonomikoak ez ezik, beste aldagai soziologiko batzuk ere, hala nola giza-banakoen portaerak erabakiak hartzean duen eragina; aldagai psikologikoak, hala nola erabaki arrazionalak hartzean izandako akatsen analisia; edo filosofikoak eta etikoak, hala nola baliagarritasunari eta zorientasunari buruzko gogoeta.

Kompetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, STEM2, STEM5, KPSII1.2, KPSII5, HK4, EK1 eta EK2

3. Korrespondentziak ezartzea garapen iraunkorreko helburuen eta kasu errealak aztertuz eskuratutako ikaskuntzen artean, ekonomia- eta enpresa-tresnen laguntzaz haiek analizatuz, egungo erronkei erantzuten lagunduko duen jarrera sentikorra eta portaera arduratsua eta proaktiboa sortzeko.

Garapen iraunkorreko helburuen (GIH) eta garapen ekonomiko eta sozialaren arteko erlazioa modu praktikoan ulertzeak eta aipatutako helburuak ekonomia- eta enpresa-tresnen bidez analizatzeak ikasleei bidea emango die haiek lortzearen garrantziaz jabetzeko, eta ekonomiaren esparruan eragin handia duten XXI. mendeko munduko erronkei erantzun ahal izateko.

Egoera errealak analizatzeak, halaber, ikasleei aukera emango die sentsibilizatzeko eta banakako edo taldeko ekintza errazen bidez gizartea eta ingurunea hobetu daitezkeela ulertzeko.

Kompetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: STEM2, STEM5, KPSII1.2, HK4, EK1 eta EK2.

4. Ekintzaileak egungo errealitatearen barruan ezaugarritzen dituzten trebetasunak eta kompetentziak identifikatzea eta baloratzea, haien profilak eta erronkei aurre egiteko modua analizatuz, norberaren ekintzaitza-trebetasunak ezagutzeko eta indartzeko eta bizitzako egoera errealetan aplikatzeko.

Egungo ekintzailearen profila analizatzeak kompetentzia pertsonal eta sozial desiragarriari buruz gogoea egitea eskatzen du, hala nola honako hauei buruz: sormena, enpatia, ekimen-gaitasuna eta erronkei aurre egiteko gaitasuna. Era berean, profil hau garatzean eragina duten beste alderdi psikologiko batzuk baloratu eta kontuan hartu behar dira, hala nola ekiteko garaian beldurrak eragiten dituzten uste mugatzaileak, adimen emozionalaren garrantzia edo emozioen kontrola. Izan ere, horiek pentsamenduak eta lorpenaren irismena baldintzatzen dituzte.

Komeni da ikasleak hurbileko ekintzaileengana hurbiltzea, horien dohainak eta kompetentziak ezagutzen jakin dezaten eta, horrela, gai izan daitezen ekintzaileengandik ikasteko eta ebaluatzeko zer neurritan eskuratu edo indartu ditzaketen dohainak eta kompetentzia horiek prestakuntzaren eta entrenamenduaren bidez, eguneroko bizitzan aplikatzeko.

Kompetentzia espezifiko hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: KPSII1.1, KPSII1.2, KPSII3.1, HK1, HK3, EK2 eta KAKK4.2

5. Enpresa-estrategiak ulertzea, horien bilakaera analizatuz eta hainbat esparru eta sektoreri lotutako erakundeek garatutako negozio-eredu berriak bereiziz, enpresen filosofia identifikatzeko, joerak ezagutzeko eta egungo gizartean enpresek duten jarduerari zentzu kritikoz balioa emateko.

Enpresa-estrategiak eboluzionatu egiten du eta aldaketa ekonomiko eta sozialetara egokitzen da. Bilakaera hori analizatu behar da, eta negozio-eredu berriei eta egungo gizartean enpresak dituen joerei buruz gogoeta egin behar da, espiritu kritikoz baloratuta sartzen ari diren aldaketak, hala nola lanlekua ulertzeko modu berria edo bezeroaren ezaugarri berriak, eta horrek negozio-estrategia berriak eskatzen ditu.

Ikasleek, enpresen kasu zehatzak analizatuta, enpresa bakoitzaren ikuspegia eta filosofia hobeto ulertu ahal izango dute, eta haien indarrak eta ahuleziak baloratu. Kasuen analisiak aztergai izan ditzake es-

trategia berritzaileak dituzten enpresa handiak, beren sektorean enpresaren kontzeptua aldatu dutenak, edo txikiagoak eta hurbilagokoak, beren balio-proposamena hain asmo handikoa ez izan arren, eragin-korra badena ingurune landatarretan, hiritarretan, tokikoetan eta globaletan.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, KD1, KPSII3.2, HK1, HK3, EK1, EK2 eta KAKK1.

6. Eraldaketa ekonomikoa eta soziala eta horren ondorioak analizatzea, berrikuntzak eta iraultza digitalak enpresa-jardueran duten garrantzia ezagutzuz, enpresek egungo erronkei ematen dizkieten erantzunak ulertzeko eta erronka horietarako alternatibak eta irtenbide berriak proposatzeko.

Eraldaketa teknologiko, ekonomiko eta sozial azkarra aldaketa sakonak eragiten ari da enpresa-jardueran, eta horrek enpresak egokitzea eta berritzera behartzen ditu, gero eta lehiakorragoa den mundu batean bizirauteko, gero eta konplexuagoak diren arazoei erantzuteko eta egungo erronkei irtenbideak eskaintzeko.

Enpresak eraldaketa hori nola egiten ari diren ulertzeak ikasleei bidea emango die iraultza teknologikoak eta eraldaketa digitalak ekonomian dituzten ondorioak ebaluatzeko, baina baita beste esparru batzuetan ere, hala nola lan-merkatuan edo gizarte-antolamenduan, eta analisi kritiko batetik abiatuta desorekak hobetzeko alternatibak eta konponbideak planteatu ahal izango dituzte.

Konpetentzia espezifikoa hau irteera-profilaren deskriptore hauekin lotzen da: HKK2, HKK3, STEM4, KD5, KPSII3.2, HK4, EK1 eta EK2.

EBALUAZIO-IRIZPIDEAK

Ekonomia, Ekintzailtza eta Enpresa Jarduera
1. konpetentzia espezifikoa
1.1 Errealitatea ulertzea, zientzia ekonomikoak eskaintzen dituen ekarpenei buruzko analisi kritiko eta gogoetatsutik abiatuz eta beste diziplina batzuekin duen erlazioa baloratuz, haren ikuspegi integrala lortzeko eta erantzukizunak eta konpromisoak hartzeko.
2. konpetentzia espezifikoa
2.1 Aldaketa ekonomikoak eta sozialak ulertzea, erabakiak hartzeko prozesuan gizakiak duen portaerari buruzko diziplinarteko analisi batetik abiatuz, eskasiaren arazoa eta horren ondorioak ebaluatuz eta ikasleak horren arabera jokatzera bultzatuz.
3. konpetentzia espezifikoa
3.1 Garapen iraunkorreko helburuen (GIH) eta garapen ekonomiko eta sozialaren artean dagoen erlazioaz jabetzea, erlazio hori tresna ekonomiko eta enpresarialen bidez analizatuz eta horren ondorioak irudikatuz.
3.2 Jarrera sentikorrek eta portaera arduratsuak eta proaktiboak sortzea, kasu errealean azterketatik abiatuta egungo erronkei erantzuten laguntzeko, errealitatearen eta eskuratutako ikaskuntzen arteko korrespondentziak ezarriz.
4. konpetentzia espezifikoa
4.1 Norberaren ekintzailtza-trebetasunak ezagutzea eta indartzea, hurbileko ekintzaileek dituzten trebetasunak eta bizi-tzako benetako erronkei aurre egiteko modua identifikatuz eta baloratuz.
5. konpetentzia espezifikoa
5.1 Enpresen joerak ezagutzea eta haien filosofia identifikatzea, haien enpresa-estrategiak ulertuz eta haien bilakaera analizatuz, baita garatutako negozio-ereduak ere, enpresajarduerari zentzu kritikoz balioa emanez.
5.2 Hainbat sektore eta esparrutako enpresek garatutako negozio-eredu berriak bereiztea, horien aukerak eta mugak analizatuz.
6. konpetentzia espezifikoa
6.1 Enpresek egungo erronkei ematen dizkieten erantzunak ulertzea, gizartea izaten ari den eraldaketa ekonomikoa, laborala eta soziala analizatuz.
6.2 Gaur egungo erronketarako alternatibak eta irtenbide berriak proposatzea, berrikuntzak eta iraultza digitalak enpresa-jardueran duten garrantzia ezagutzuz.

OINARRIZKO JAKINTZAK

Ekonomia, Ekintzailletza eta Enpresa Jarduera	
A. Ekonomia	
1. Eskasia eta arazo ekonomikoa	Eskasia eta horren ondorioak. Baliabideen gehiegizko ustiapenaren ondorioekiko sentsibilizazioa*. Aukera-kostua. Eskasia eta efizientzia. Ondasunen balioaren, erabilera-balioaren eta kanbiobalioaren paradoxa.
	Eskasia, eta baliabideak esleitzeko sistemak. Ondasun eta zerbitzuen merkatuaren funtzionamendua*.
	Lan-merkatua: Funtzionamendua eta joerak*.
	Merkatuaren akatsak eta sektore publikoaren esku-hartzearen balorazio positiboa. Sektore publikoaren akatsak eta horien inplikazioak*.
	Errentaren fluxu zirkularra*. Eskaintza eta eskari agregatua. Errealitate ekonomikoaren elementu eta agregatuen artean dauden erlazioei buruzko analisia.
	Finantza-sistema*. Dirua eta transakzioak. Finantza pertsonalen plangintza eta kudeaketa: arriskua eta onura.
	Garapen iraunkorreko helburuak (GIH) eta gaur egungo erronka ekonomikoak.*Tokiko kasuen azterketa: euskal gizarteak GIHak betetzeko Agenda 2030arekiko duen konpromisoa; aliantza sozialak eta ekonomikoak.
2. Ekonomia eta beste diziplina batzuk	Ekonomia gizarte-zientzia gisa*. Analisi ekonomikorako arazo nagusiei buruzko gogoeta kritikoa: errealitatearen konplexutasuna eta suposizio sinplifikatzaileen txertaketa. Lege orokorrak ezartzeko zailtasunen onarpena.
	Ekonomia matematikarekin eta estatistikarekin lotuta. Modelizazio matematikoa analisi ekonomikorako tresna gisa.
	Ekonomia eta soziologia*. Analisi ekonomikoa eta indibidualismo metodologikoa. Errealitate soziala analizatzeko beste alternatiba batzuk. Ikuspegi soziologikoa: talde soziala analisi ekonomikorako unitate gisa. Ongizate soziala eta bizi-kalitatea ikuspegi soziologikotik
	Ekonomia eta psikologia*. Gizabanakoak eta portaera arrazionala. Arrazionaltasunaren akatsak. Portaeraren ekonomia, psikologia ekonomikoa eta erabakiaren teoria. Ongizatea psikologia positiboan.
	Filosofia, etika eta ekonomia: utilitarismoa eta zoriontasuna. Eragile ekonomikoak eta horien erabilgarritasunaren maximizazioa*. Ongizate sozialaren maximizazioa eta eraginkortasuna versus ekitatea eztabaida ikuspegi etiko batetik.
B. Ekintzailletza	
Ekintzailea eta barne-ekintzailea. Konpetentziak, ezaugarriak eta ohiturak.*Adimen emozionala* eta adimen exekutiboa.	
Espiritu ekintzailea: beharren eta aukeren bilaketa.*Jarrera ekintzailearen sustapena. Sormenaren eta proaktibitatearen entrenamendua*.	
Ekintzailletzari buruzko usteak*. Ekiteko beldurra: Akatsaren ezagutza eta balorazioa ikasteko aukera gisa.	
Estereotipoak enpresa-profilean; genero-rolen haustura enpresa-jardueran.	
Gizarte-trebetasunak. Motak eta aplikazioa. Taldeen kudeaketa eta giza harremanen teoria.	
Ekintzailearen misioa eta ikuspegia. Ideia versus errealitatea:*proiektu ekintzailea sortzeari eta abian jartzeari buruzko oinarrizko nozioak*.	
Ideiaren, produktuaren eta markaren babesa*.	
Ekintzailearen autoebaluazioa. Tresnak.	
C. Enpresa-jarduera	
Iraultza teknologikoa. Teknologikoaren boterea. Negozio-ereduak. Eraldaketa digitala.	
*Iraultza digitalak eta teknologikoak eragindako aldaketan balorazio kritikoa.	
Merkatua eta bezeroak. Marketin digitala.*Negozio-eredu berriak.	

Ekonomia, Ekintzailletza eta Enpresa Jarduera
Enpresa-kultura eta talentuaren kudeaketa. Lidergoa. Emakumearen zeregina enpresajardueran.
Lanlekua. Etorbizuneko enpresa. Joerak.
Enpresaren estrategia eta kudeaketa.*Berrikuntza. Iraunkortasuna*.
Enpresa-kasuen analisia: barneko eta kanpoko analisia.*AMIA*.

KULTURA ETA ARTE MUGIMENDUAK

Kultura terminoak, talde edo garai jakin bateko ezagutzen, ideien, sinesmenen, tradizioen, portaeren, arteen, zientziaren eta abarren multzoari egiten dio erreferentzia. Horiek belaunaldiz belaunaldi transmititzen dira gizarte-bizitzaren bidez. Chinoy-k adierazi zuen bezala (*An Introduction to Sociology*), *personak eta gizarte bere osotasunean ez dira entitate erabat bereizirik, baina horietako bakoitzak giza bizitzaren ezaugarri bat irudikatzen du, eta bestearekin konektatzen da eta haren mende dago*. Kulturak, barne hartzen ditu gizatalde bat osatzen duten elementu guztiak konbinatzeko erabiltzen diren forma bereziak: irudikapen kolektiboak, sinesmenak, ideologiak, erakundeak, maila teknikoa, elementu geografikoak eta demografikoak, arau, jokabide eta pentsamolde normalizatuak edo instituzionalizatuak. Hala ere, *Kultura mugimenduak* deiturikoak —izan literarioak, pikturikoak, arkitektonikoak, musikalak...— gizarte baten sentipen komuna, zein sortzaileen ikuspuntu pertsonalak islatzen dituzte. Azken horiek haratago doaz, eta planteatzen dituzten proposamen berriei buruz hausnartzera bultzatzen dute.

Bestalde, *XX. mendeko Arte mugimenduak* deiturikoak, Arte garaikidearen korranteak dira, mendebaldeko Artearen historia zeharo aldatu zutenak eta honen eboluzioa markatu zutenak. Originaltasuna, kontzeptua eta hizkuntza plastikoa lehenetsi zituzten, XIX. mendera arte indarrean zeuden naturaren imitazioaren eta edertasunaren ideal klasikoaren gainetik, eta originaltasun hori sorkuntza-eragilea bihurtu zuten. Harrezkero, mugimendu ugari agertu dira, elkarren artean oso desberdinak, eta, ondorioz, egungo Arte XX. mendeko korrante horiek Globalizazioaren egungo fenomenoarekin bat egitearen emaitza da, eta horrek kulturen nahasketa ekarri du berekin. Hori guztia, teknologia berrien erabilerarekin batera, artistei sortzen eta berritzen laguntzen die, pintura, eskultura, arkitektura, musika, literatura, dantza, zinema edo argazkilaritzan aritzen badira ere. Eta ezin dugu alde batera utzi, lagunartean kulturatzat hartzen duguna, hau da, ikaskuntzaren bidez transmititzen eta eskuratzen den guztia, edo, RAE-ren arabera, *norbaiti bere iritzi kritikoa garatzeko aukera ematen dion ezagutza-multzoa*.

Laburbilduz, alde batetik, kultura-mugimenduen arteko interdependentzia aztertu, analizatu eta ulertzeak —bai mugimendu horien arte-adierazpenetan, bai sortuta izan diren eta gairatzen duten esparruko planteamendu filosofiko, sozial, espiritual eta abarretan—, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako *Geografia eta historia* jakintzagaiaren konpetentziak garatzeko prozesuari Batxilergoan jarraipena emateaz gain, *Mugimendu kultural eta artistikoak* aztertzearen garrantzia definitzen du, gaur egungo kultura- eta gizarte-bizitza ulertzeko. Bestetik, kultura eskuratzeak etengabeko ikaskuntza eskatzen du, bizitzaren erronkei erantzuteko etengabeko bilaketa. Eta garaikideko arte-adierazpenen aztertzeak egungo munduan zentzua hartzen duten kontzeptu- eta azterketa-tresnak eskaintzen ditu, gazteen adimenaren garapen orekaturako beharrezkoak diren datuak eta jarduera intelektuala ematen dituztenak. Jakintzagai honek kultura pertsonala, pentsamendua eta iritzi independentea sustatzeko duen gaitasuna, aurreko guztigatik, eztabaidaezina da.

Mugimendu desberdinen teknika, baliabide eta konbentzio nagusiak ezagutzeak, berekin dakar, artelanetik abiatuta, gogoeta egitea, egungo pentsaera moduen eta errealitatea hautemateko era desberdinen arteko harremanak ezartzea, eta entsamendu dibergentearen eta lan kooperatiboaren estrategiak aplikatzea. Era berean, laguntzen du, adierazpenen aniztasunenganako jarrera irekia eta errespetuzkoa garatzen, baina baita jarrera kritikoa ere; edo arteak Garapen Iraunkorrerako Helburuak bezalako erronkekiko duen konpromisoa ulertzen, baita norberaren gaitasun estetikoak garatzeko eta kultura-bizitzan eta Ondarearen kontserbazioan parte hartzeko interesa ere.